

PROGRAM DYDAKTYCZNO – WYCHOWAWCZY
PRZEDSZKOŁA PUBLICZNEGO NR 10 W BRZEGU
„RADOSNE DZIECIŃSTWO”

OPARTY NA PODSTAWIE PROGRAMOWEJ
WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO Z DNIA 27 SIERPNI 2012R.

(Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64, 195 i 668)

ORAZ PO WPROWADZONYCH ZMIANACH
Z DNIA 14 LUTEGO 2017 R. (DZ.U. Z 2017 R. POZ.356)

WSTĘP

Nadrzędne cele wychowania przedszkolnego zostały sformułowane w podstawie programowej zatwierdzonej przez MEN

I odnoszą się do wszystkich obszarów działalności edukacyjnej przedszkola. Przedszkole w równej mierze pełni funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące. Zapewnia dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych. Program jest dostosowany do potrzeb i możliwości dzieci, dla których jest przeznaczony, stanowi opis sposobu realizacji celów wychowania oraz treści nauczania ustalonych w podstawie programowej. Przedszkole wspiera rodziców w sprawowaniu opieki nad dziećmi, stymuluje ich rozwój oraz przygotowuje do osiągnięcia gotowości szkolnej.

Program wyznacza szczegółowe umiejętności dziecka w różnych obszarach jego funkcjonowania z podziałem na poziomy, zakłada jednak elastyczność wykorzystywania go w pracy pedagogicznej, co oznacza dostosowanie stawianych wymagań do potrzeb grupy i poszczególnych dzieci, dowolność w interpretacji treści a także wykraczanie ponad zakres wykazanego materiału edukacyjnego.

Główne założenia naszego programu opierają się na aktywności dziecięcej w różnych jej obszarach: społecznym, językowym, poznawczym, artystycznym, ruchowym i zdrowotnym.

CELE

Celem wychowania przedszkolnego jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka.

Wsparcie to realizowane jest przez proces opieki, wychowania i nauczania – uczenia się, co umożliwi dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. W efekcie takiego wsparcia dziecko osiąga dojrzałość do podjęcia nauki na pierwszym etapie edukacji.

Przedszkole oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego dziecka, stosownie do jego potrzeb i możliwości, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych – stosownie także do ich możliwości psychofizycznych i komunikacyjnych oraz tempa rozwoju psychofizycznego. Wspierają wielokierunkową aktywność dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju

Cele te są realizowane we wszystkich obszarach działalności edukacyjnej przedszkola. W każdym z obszarów są podane umiejętności i wiadomości, którymi dzieci kończące wychowanie przedszkolne powinny się wykazywać. W przypadku dzieci niepełnosprawnych wymagania w zakresie poszczególnych umiejętności i wiadomości będą uwzględniać ograniczenia wynikające z ich niepełnosprawności.

TREŚCI PROGRAMOWE

JA I SPOŁECZEŃSTWO

Świat dokoła - kraj, miasto, grupa rówieśnicza, rodzina

TREŚCI	POZIOM I	POZIOM II	POZIOM III
JA	<ul style="list-style-type: none"> -podaje swoje imię i nazwisko -określa swoje cechy fizyczne – płeć -określa swoje ulubione zabawy i potrawy -poznaje swoje ciało poprzez zabawy- wskazywanie części ciała 	<ul style="list-style-type: none"> -zna swoje imię i nazwisko i wie, komu może udzielać takich informacji -określa swoje zainteresowania i formy spędzania wolnego czasu -podaje cechy charakterystyczne swojego wyglądu 	<ul style="list-style-type: none"> -posługuje się swoim imieniem, nazwiskiem, adresem -określa wybrane cechy charakteru – uprzejmy, pracowity, obowiązkowy, leniwy, zdolny, cierpliwy... -podejmuje samodzielną aktywność poznawczą np. oglądanie książek, zagospodarowywanie przestrzeni własnymi pomysłami konstrukcyjnymi, korzystanie z nowoczesnej technologii itd.; -rozpoznaje i nazywa podstawowe emocje, próbuje radzić sobie z ich przeżywaniem; -szanuje emocje swoje i innych osób; - przedstawia swoje emocje i uczucia, używając charakterystycznych dla dziecka form wyrazu; -przejawia poczucie własnej wartości jako osoby, wyraża szacunek wobec innych osób i przestrzegając tych wartości, nawiązuje relacje rówieśnicze;
GRUPA PRZEDSZKOLNA	<ul style="list-style-type: none"> -szanowanie wytworów pracy kolegów z grupy, zabawki -używanie form grzecznościowych względem siebie i osób dorosłych -próby powstrzymywania się 	<ul style="list-style-type: none"> -przestrzega w czasie zabaw ustalonych norm i wzajemnych praw - prawa do zabawy, do pełnienia roli w zabawie, prawa do zabawki i miejsca zabawy - dba o sprzęty w sali 	<ul style="list-style-type: none"> -ocenia swoje zachowanie w kontekście podjętych czynności i zadań oraz przyjętych norm grupowych; przyjmuje, respektuje i tworzy zasady zabawy w grupie, współdziała z dziećmi w zabawie, pracach użytecznych, podczas odpoczynku; - przeżywa emocje w sposób umożliwiający

	<p>od zachowań agresywnych</p> <p>-reaguje na wezwanie n-la</p> <p>-próbuje przestrzegać ustalonych umów i zasada współżycia w grupie</p> <p>-poznaje imiona kolegów z grupy</p>	<p>-zgodnie współdziała w grupie rówieśniczej</p> <p>-wykonuje polecenia osób starszych</p> <p>-używa form grzecznościowych różnych sytuacjach życiowych</p> <p>-właściwie reaguje i wykonuje na polecenia n-la</p> <p>-umie porozumiewać się z dziećmi i dorosłymi,</p> <p>-próbuje rozwiązywać zaistniały konflikty w grupie</p> <p>-próbuje wykonywać stałe obowiązki w grupie</p> <p>-wdrażanie do rozumienia potrzeb swoich i innych</p>	<p>mu adaptację w nowym otoczeniu, np. w nowej grupie dzieci, nowej grupie starszych dzieci, a także w nowej grupie dzieci i osób dorosłych;</p> <p>-używa zwrotów grzecznościowych podczas powitania, pożegnania, sytuacji wymagającej przeproszenia i przyjęcia konsekwencji swojego zachowania;</p> <p>-sumiennie wykonuje powierzone obowiązki</p> <p>- samodzielnie rozwiązuje konflikty zgodne z ustalonymi normami postępowania</p> <p>- dba o pomieszczenia i sprzęty przedszkolne</p> <p>-opiekuje się dziećmi młodszymi i tymi, którzy tej pomocy oczekują,</p> <p>- życzliwie odnosi się do potrzeb, możliwości i trudności innych dzieci i dorosłych,</p> <p>-zgodnie funkcjonuje w zabawie i w sytuacjach zadaniowych.</p> <p>- rozumie potrzebę poszanowania odmienności i autonomii drugiego człowieka.</p> <p>-rozdziela emocje i uczucia przyjemne i nieprzyjemne, ma świadomość, że odczuwają i przeżywają je wszyscy ludzie;</p> <p>- szuka wsparcia w sytuacjach trudnych dla niego emocjonalnie; wdraża swoje własne strategie, wspierane przez osoby dorosłe lub rówieśników;</p> <p>- zauważa, że nie wszystkie przeżywane emocje i uczucia mogą być podstawą do podejmowania natychmiastowego działania, panuje nad nieprzyjemną emocją, np. podczas czekania na własną kolej w zabawie lub innej sytuacji;</p>
--	--	---	---

			-wczuwa się w emocje i uczucia osób z najbliższego otoczenia;
RODZINA	<p>- nazywanie członków najbliższej rodziny (mama, tata, siostra, brat, babcia, dziadek)</p> <p>-stara się poprawnie zachowywać się w stosunku do członków rodziny,</p> <p>-dzieli się przeżyciami z domu rodzinnego</p>	<p>- zna imiona i nazwiska osób najbliższych oraz czym zajmują się jego rodzice,</p> <p>-określa czynności domowe wykonywane przez poszczególnych członków rodziny,</p> <p>-wykazuje wydarzeniami życia rodzinnego</p>	<p>-wskazuje zawody wykonywane przez rodziców i osoby z najbliższego otoczenia, wyjaśnia, czym zajmuje się osoba wykonująca dany zawód;</p> <p>-rozumie pojęcia dom, rodzina, członek rodziny, rodzice, rodzeństwo i dom rodzinny,</p> <p>- pamięta o poleceniach n-la i przekazuje je rodzicom,</p> <p>-rozstaje się z rodzicami bez lęku, ma świadomość, że rozstanie takie bywa dłuższe lub krótsze;</p>
SPOŁECZEŃSTWO	<p>- bierze udział w kilkuminutowych uroczystościach przedszkolnych</p> <p>-orientuje się wybranych pomieszczeniach przedszkolnych – sala, szatnia, łazienka, ogród przedszkolny.</p> <p>-zna miejsca przechowywania swoich rzeczy w sali i w szatni,</p> <p>-poznaje osoby pracujące w przedszkolu oraz inne zawody – listonosz, strażak, policjant, sprzedawca, lekarz i pielęgniarka.</p>	<p>-uczestniczy i występuje podczas uroczystości przedszkolnych</p> <p>- obdarowuje gości przedszkola wykonanymi przez siebie pracami plastycznymi,</p> <p>- zna symbole narodowe – godło i flaga Polski</p> <p>-zna nazwę miejscowości, w której mieszka oraz jej herb</p> <p>- obserwuje pracę ludzi różnych zawodów, np. policjant, strażak.</p>	<p>- przeżywa nastrój oczekiwania i przygotowania się do udziału w uroczystościach przedszkolnych</p> <p>-uczestniczy w przygotowaniach do uroczystości przedszkolnych</p> <p>-wymienia nazwę swojego kraju i jego stolicy,</p> <p>-rozpoznaje symbole narodowe (godło, flaga, hymn),</p> <p>- nazywa wybrane symbole związane z regionami Polski ukryte w podaniach, przysłowia, legendach, bajkach, np. o smoku wawelskim,</p> <p>-orientuje się, że Polska jest jednym z krajów Unii Europejskiej;</p> <p>-zna ważniejsze instytucje w swoim mieście</p> <p>-odczuwa i wyjaśnia swoją przynależność do rodziny, narodu, grupy przedszkolnej, grupy chłopców, grupy dziewczynek oraz innych grup, np. grupy teatralnej, grupy sportowej;</p>

			<p>-nazywa i rozpoznaje wartości związane z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi, np. szacunek do dzieci i dorosłych, szacunek do ojczyzny, życzliwość</p> <p>okazywana dzieciom i dorosłym – obowiązkowość, przyjaźń, radość;</p> <p>- respektuje prawa i obowiązki swoje oraz innych osób, zwracając uwagę na ich indywidualne potrzeby;</p> <p>-obdarza uwagą inne dzieci i osoby dorosłe;</p> <p>- komunikuje się z dziećmi i osobami dorosłymi, wykorzystując komunikaty werbalne i pozawerbalne; wyraża swoje oczekiwania społeczne wobec innego dziecka, grupy.</p>
--	--	--	--

DBANIE O BEZPIECZEŃSTWO I ZDROWIE FIZYCZNE ORAZ HIGIENĘ

TREŚCI	POZIOM I	POZIOM II	POZIOM III
BEZPIECZEŃSTWO	<p>-ostrożnie i uważnie porusza się po sali innych pomieszczeniach przedszkolnych</p> <p>-bawi się w miejscach wyznaczonych przez osobę dorosłą: sala przedszkolna, ogród,</p> <p>-stara się zrozumieć potrzebę spożywania lekarstw w czasie choroby</p> <p>-stara się korzystać z zabawek i sprzętu zgodnie z regułami</p>	<p>-zachowuje ostrożność w czasie zajęć, zabaw w sali, w ogrodzie, w czasie spacerów, wycieczek,</p> <p>- wie jak powinien zachować się w sytuacjach zagrożenia</p> <p>- zgłasza n-lce dolegliwości i skaleczenia</p> <p>- rozumienie konieczności przyjmowania lekarstw w czasie choroby</p> <p>-rozumie potrzebę przestrzegania zasad</p>	<p>-przestrzega bezpiecznego poruszania się po budynku przedszkolnym w czasie zajęć, zabaw w sali, w ogrodzie, w czasie spacerów, wycieczek,</p> <p>-przestrzega zasad bezpieczeństwa w czasie pobytu w pobliżu jezdni i korzystania ze środków transportu</p> <p>- zna rolę lekarza w dbaniu o zdrowie ludzi</p> <p>- dostrzega związek pomiędzy chorobą a leczeniem, poddaje się leczeniu, np. wie, że przyjmowanie lekarstw i zastrzyki są konieczne;</p> <p>-przestrzega zakazów dotyczących</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje w zabawie podstawy przepisów ruchu drogowego (poruszanie się po chodniku, przekraczanie jezdni, reagowanie na sygnały) 	<ul style="list-style-type: none"> bezpieczeństwa w czasie pobytu w pobliżu jezdni, -prawidłowo korzysta z zabawek, z przyborów i sprzętu zgodnie z ich przeznaczeniem i zasadami bezpieczeństwa, -przestrzega zakazu zrywania i próbowania owoców bez zgody dorosłych 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnego spożywania leków i innych środków chemicznych - samodzielnie wybiera bezpieczne miejsca do zabaw -wymienia sposoby zapobiegania chorobą -uniką zagrożeń wynikających z otaczającego świata -zna sposoby właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia, umie prosić o pomoc,
HIGIENA I SAMOOBSŁUGA	<ul style="list-style-type: none"> -stara się prawidłowo myć ręce i wycierać nos oraz z korzystać z toalety -przyzwyczajają się do zmian w sposobie ubierania się w zależności od temperatury i pory roku, - próbuje samodzielnie zmieniać obuwie i odzież oraz odkładać je na wyznaczone miejsce w szatni -odkłada swoje rzeczy i zabawki na wyznaczone miejsce, - stara się prawidłowo posługiwać sztućcami i kubkiem -przyzwyczajają się kulturalnie spożywać posiłek 	<ul style="list-style-type: none"> -rozumie znaczenie zabiegów higienicznych dla zdrowia - samodzielnie ubiera i zdejmuje odzież i obuwie i dobiera ją w zależności od pogody -oszczędnie korzysta z wody w czasie rąk - utrzymuje czystość i właściwie zachowuje się przy stole podczas posiłku -właściwie korzysta z zabawek nie hałasując, -przyzwyczajanie do spożywania pokarmów niezbędnych dla zdrowia, 	<ul style="list-style-type: none"> -zwraca uwagę na estetykę swojego wyglądu (uczesane włosy, czyste paznokcie, zapięte guziki) -wykonuje czynności samoobsługowe: ubieranie się i rozbieranie, w tym czynności precyzyjne, np. zapinanie guzików, wiązanie sznurowadeł; -stosuje zasady kulturalnego zachowania się przy stole, właściwie zachowuje się przy stole podczas posiłków - spożywa posiłki z użyciem sztućców, nakrywa do stołu i sprzęta po posiłku; - zgłasza potrzeby fizjologiczne, samodzielnie wykonuje podstawowe czynności higieniczne -rozumie szkodliwość hałasu wokół człowieka -wymienia zdrowe produkty oraz produkty szkodliwe dla zdrowia - dba o swoje zdrowie; zaczyna orientować się w zasadach zdrowego żywienia i zdrowego trybu życia; -rozumie znaczenie świeżego powietrza dla zdrowia - utrzymuje porządek w swoim otoczeniu.

<p>SPRAWNOŚĆ RUCHOWA</p>	<p>- uczestniczy w zabawach w formie opowieści ruchowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtujących postawę, • bieżnych • orientacyjno –porządkowych z elementem czworakowania, rzutu, podskoku, wspinania się, skoku i podskoku, • równoważnych • z elementami rzutu, chwytania, celowania, toczenia, noszenia <p>-reaguje na sygnały: słowo, dźwięk i gest</p>	<p>-uczestniczy w zabawach samorzutnych i ćwiczeniach gimnastycznych z wykorzystaniem przyborów i niektórych przyrządów gimnastycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtujących postawę, • bieżnych • orientacyjno –porządkowych z elementem czworakowania, rzutu, podskoku, wspinania się i siłowania, skoku i podskoku, • równoważnych • z elementami rzutu, chwytania, celowania, toczenia, 	<p>- komunikuje potrzebę ruchu, odpoczynku itp.;</p> <p>- jest sprawne fizycznie lub jest sprawne na miarę swoich możliwości;</p> <p>- uczestniczy w zabawach ruchowych, w tym rytmicznych, muzycznych, naśladowczych, z przyborami lub bez nich; wykonuje różne formy ruchu: bieżne, skoczne, z czworakowaniem, rzutne;</p> <p>-aktywnie uczestniczy w zajęciach ruchowych, w grach i zabawach w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku, w sali gimnastycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtujących postawę, • bieżnych • orientacyjno –porządkowych z elementem czworakowania, rzutu, podskoku, wspinania się i siłowania, skoku i podskoku, • równoważnych • z elementami rzutu, chwytania, celowania, toczenia, <p>-wykonuje podstawowe ćwiczenia kształtujące nawyk utrzymania prawidłowej postawy ciała;</p> <p>-wykazuje sprawność ciała i koordynację w stopniu pozwalającym na rozpoczęcie systematycznej nauki czynności złożonych, takich jak czytanie i pisanie.</p>
---------------------------------	--	---	---

OBCOWANIE ZE SZTUKĄ I KULTURĄ I WYTWORAMI TECHNIKI

TREŚCI	POZIOM I	POZIOM II	POZIOM III
ŚWIAT TEATRU	<ul style="list-style-type: none"> -uczestniczy jako widz w prostych krótkich przedstawieniach teatralnych, -bierze udział w uroczystościach przygotowanych przez grupę dla zaproszonych gości -uczestniczy w zabawach naśladowczych – naśladowanie ruchów, gestów, głosów zwierząt, 	<ul style="list-style-type: none"> -uczestniczy jako widz w seansach filmowych, w przedstawieniach teatralnych, -zna zasady kulturalnego zachowania się jako widz -inscenizuje krótkie utwory literackie -dowolnie interpretuje krótkie teksty słowne, muzyczne za pomocą ruchu, gestu i mimiki, 	<ul style="list-style-type: none"> -kulturalnie zachowuje się podczas uroczystości, koncertach, przedstawieniach teatralnych, -odgrywa scenki ze znanych bajek lub z życia codziennego, -uczestniczy w zabawach pantomimicznych z elementami dramy -samorzutnie podejmuje zabawy w teatr
ŚWIAT MUZYKI	<ul style="list-style-type: none"> -słucha krótkich utworów śpiewanych przez nauczyciela i utworów muzycznych, -powtarza krótkie rytmiczne piosenki -ilustruje ruchem treść piosenki -reaguje na zmianę tempa -posługuje się pomocami akustycznymi -próbuję śpiewać zbiorowo i indywidualnie -uczestniczy w koncertach muzycznych 	<ul style="list-style-type: none"> -słucha utworów muzycznych oraz muzyki poważnej -śpiewa proste piosenki dziecięce i ludowe zbiorowo i indywidualnie -poznaje wygląd i nazwę wybranych instrumentów -właściwie reaguje na zmianę tempa i dynamiki utworu, -rozpoznaje piosenkę po melodii, -zna proste formy taneczne 	<ul style="list-style-type: none"> -rozumie pojęcia: muzyka poważna, dyskotekowa, dziecięca, -prawidłowo nazywa wybrane instrumenty muzyczne -tworzy własny akompaniament na instrumentach perkusyjnych -wyraża swoje rozumienie świata, zjawisk i rzeczy znajdujących się w bliskim otoczeniu za pomocą komunikatów pozawerbalnych: tańca, intencjonalnego ruchu, gestów, impresji plastycznych, technicznych, teatralnych, mimicznych, konstrukcji i modeli z tworzyw i materiału naturalnego; -eksperymentuje rytmem, głosem, dźwiękami i ruchem, rozwijając swoją wyobraźnię muzyczną; -słucha, odtwarza i tworzy muzykę, -śpiewa piosenki, -porusza się przy muzyce i do muzyki, -dostrzega zmiany charakteru muzyki, np.

			<p>dynamiki, tempa i wysokości dźwięku oraz wyraża ją ruchem, reaguje na sygnały,</p> <ul style="list-style-type: none"> -muzykuje z użyciem instrumentów oraz innych źródeł dźwięku; -Śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru oraz łatwe piosenki ludowe; - chętnie uczestniczy w zbiorowym muzykowaniu; -wyraża emocje i zjawiska pozamuzyczne różnymi środkami aktywności muzycznej; aktywnie słucha muzyki; -wykonuje lub rozpoznaje melodie, piosenki i pieśni, np. ważne dla wszystkich dzieci w przedszkolu, np. hymn przedszkola, charakterystyczne dla uroczystości narodowych (hymn narodowy), potrzebne do organizacji uroczystości np. Dnia Babci i Dziadka, święta przedszkolaka (piosenki okazjonalne) i inne; -w skupieniu słucha muzyki;
ŚWIAT PLASTYCZNO- TECHNICZNY	<ul style="list-style-type: none"> -rysuje kredkami, kredą i farbami -układa z elementów geometrycznych oraz z klocków -potrafi budować z naturalnych materiałów: piasek i śnieg, -lepi z plasteliny i masy solnej -przyzwyczajają się do zachowania porządku, ostrożności i bezpieczeństwa przy pracy 	<ul style="list-style-type: none"> -prawidłowo posługuję się kredkami, pędzlem, kredą na mniejszych i dużych formach, kształtach -ogląda dzieła plastyczne w najbliższym otoczeniu, -poznaje dzieła sztuki oraz tradycje i obrzędy ludowe swojego regionu -montuje zabawki przeznaczone do składania -zapoznaje się z zabytkami w swojej miejscowości, 	<ul style="list-style-type: none"> -Zna charakterystyczne zabytki swojego miasta - Wydziera, drze i gniecie papier i wykonuje kompozycji płaskie i przestrzenne. -rozpoznaje i nazywa różnego rodzaju twórczość malarska (portret, pejzaż, martwa natura) -aktywnie uczestniczy w obrzędach związanych z tradycją swojego regionu, -stosuje różne techniki plastyczne - wyraża swoje emocje i wrażenia w różnych formach plastycznych -tworzy złożone konstrukcje z tworzyw przyrodniczych sztucznych -zna obsługę podstawowych urządzeń

	<p>-nazywa cztery podstawowe kolory,</p>	<p>-wypowiada się na temat wykonanej pracy plastycznej</p> <p>-podejmowanie prac zbiorowych,</p> <p>-tworzy kompozycje z naturalnych materiałów</p> <p>-oglądanie i porównywanie sprzętów i przedmiotów codziennego użytku pod względem kształtu, przydatności i wygody, zachowanie ostrożności przy korzystaniu z nich,</p> <p>-bezpiecznie i prawidłowo posługuje się nożyczkami</p> <p>-tworzy proste obrazki technika origami,</p> <p>- Wydziera, drze i gniecie papier i wykonuje kompozycji płaskie.</p> <p>-bierze udział w przygotowaniu i sprzątaniu materiałów plastycznych,</p> <p>-utrzymanie ładu i porządku oraz bezpieczeństwa podczas pracy,</p> <p>-rysuje i maluje różnymi barwami, nazywa podstawowe kolory,</p>	<p>technicznych – zna ich przeznaczenie oraz zastosowanie oraz niebezpieczeństwo z nieprawidłowego korzystania z nich,</p> <p>-używa prostych narzędzi podczas bezpiecznego majsterkowania.</p> <p>-inicjuje zabawy konstrukcyjne, majsterkuje, buduje, wykorzystując zabawki, materiały użytkowe, w tym materiał naturalny;</p> <p>- wykonuje czynności, takie jak: sprzątanie, pakowanie, trzymanie przedmiotów jedną ręką i oburącz, małych przedmiotów z wykorzystaniem odpowiednio ukształtowanych chwytów dłoni,</p> <p>- używa chwytu pisarskiego podczas rysowania, kreślenia i pierwszych prób pisania;</p> <p>-wyraża ekspresję twórczą podczas czynności konstrukcyjnych i zabawy,</p> <p>-zagospodarowuje przestrzeń, nadając znaczenie umieszczonym w niej przedmiotom,</p> <p>-określa ich położenie, liczbę, kształt, wielkość, ciężar, porównuje przedmioty w swoim otoczeniu z uwagi na wybraną cechę;</p>
--	--	---	---

PRZYRODA – OBCOWANIE, POZNANIE I OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

TREŚCI	POZIOM I	POZIOM II	POZIOM III
ZJAWISKA ATMOSFERYCZNE	<p>-określa pogodę i podstawowe zjawiska atmosferyczne- deszcz, śnieg, wiatr</p> <p>-kojarzy symbole z pogodą – słońce- słoneczna pogoda, chmurka z kroplami- deszcz, śnieżynka- śnieg</p>	<p>-obserwuje zjawiska atmosferyczne i zmiany w przyrodzie w zależności od pory roku,</p> <p>- prowadzi okresowe kalendarze pogody,</p>	<p>- dostrzega zmiany zachodzące w przyrodzie ze względu na pory roku, dzieli wrażeniami z obserwacji</p> <p>- systematycznie prowadzi kalendarz pogody,</p> <p>- rozumie informacje przekazywane w prognozie pogody i stosuje się do nich w miarę swoich możliwości,</p> <p>-zna niektóre przyrządy pomagające określić pogodę,</p> <p>-podaje niektóre zagrożenia związane z niebezpiecznymi zjawiskami atmosferycznymi, wie jak zachować się, aby ich unikać,</p> <p>-posługuje się pojęciami dotyczącymi zjawisk przyrodniczych, np. tęcza, deszcz, burza, opadanie liści z drzew, sezonowa wędrówka ptaków, kwitnienie drzew, zamarzanie wody,</p>
POZNAWANIE ROŚLIN I ZWIERZĄT	<p>-rozpoznaje i nazywa wybrane warzywa i owoce, rozróżnia je za pomocą wzroku i smaku,</p> <p>- obserwuje zmiany zachodzące w roślinach: wzrost, zmiana barw, opadanie, usychanie liści.</p> <p>-poznaje wybrane zwierzęta gospodarstwa domowego po wyglądzie, odgłosach, poznaje ich rolę w życiu człowieka.</p>	<p>- rozróżnia drzewa w sadach, parkach po charakterystycznych owocach: jabłoń, grusza, śliwa, kasztanowiec, dąb, jarzębina,</p> <p>- wyróżnia i nazywa części roślin: korzeń, łodyga, liście, kwiaty, owoce, a zwłaszcza części jadalne,</p> <p>- rozpoznaje zwierzęta hodowlane i ich znaczenie w życiu człowieka,</p> <p>- zna niektóre zwierzęta egzotyczne, poznaje je</p>	<p>-podaje kolejne etapy rozwoju wybranych roślin,</p> <p>-wie jak rośliny i zwierzęta przystosowuje się do swoich środowisk,</p> <p>- prowadzi proste doświadczenia i obserwacje, np. parowanie, skraplanie się pary, zmiany konsystencji ciał pod wpływem zmian temperatury, rozpuszczanie się niektórych substancji w wodzie, np. soli, cukru, zjawisko krystalizacji.</p> <p>- kolekcjonuje i korzysta ze zbiorów</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje i nazywa wybrane zwierzęta egzotyczne, - rozpoznaje i nazywa wybrane zwierzęta żyjące w naturalnym środowisku: wiewiórka, zając, wróbel, bocian, jeż, itd. -gromadzi materiały przyrodnicze, - pomaga w opiece podczas uprawy kwiatów w sali oraz w ogrodzie przedszkolnym, 	<ul style="list-style-type: none"> po odgłosach, wyglądzie i sposobie poruszania, - obserwuje sposoby odżywiania się zwierząt żyjących w naturalnym środowisku, np. wiewiórka, ptaki w parku, - poznaje podstawowe narzędzie służące do pracy w ogrodzie i ich przeznaczenie, -obserwuje wzrost roślin w kąciку przyrody i w naturalnym środowisku, -uczestniczy w zagospodarowywaniu kąciку przyrody - uczestniczy w pielęgnowaniu roślin w kąciку przyrody oraz w naturalnym środowisku -poznaje sposoby przygotowywania się i gromadzenia zapasów na zimę ludzi i zwierząt, 	<ul style="list-style-type: none"> przyrodniczych, - prowadzi proste prace w ogrodzie przedszkolnym, obserwuje efekty swojej pracy, -poznaje rośliny użytkowe -dostrzega, że zwierzęta posiadają zdolność odczuwania, przejawia w stosunku do nich życzliwość i troskę; -posługuje się pojęciami dotyczącymi życia zwierząt, roślin, ludzi w środowisku przyrodniczym, -korzystania z dóbr przyrody, np. grzybów, owoców, ziół;
OCHRONA ŚRODOWISKA	<ul style="list-style-type: none"> -wie, że nie zrywa się roślin bez potrzeby, -wie o konieczności dokarmiania ptaków zimą, - wie, że należy wrzucać śmieci do kosza, 	<ul style="list-style-type: none"> -uczestniczy w utrzymaniu porządku w najbliższym otoczeniu przyrodniczym, rozumie konieczność chronienia przyrody i oszczędnego gospodarowania materiałami przyrodniczymi - papier, woda -przestrzega zakazu niepotrzebnego zrywania i niszczenia roślin 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega emocjonalną wartość otoczenia przyrodniczego jako źródła satysfakcji estetycznej. -rozumie konieczność ochrony środowiska - wie, w jaki sposób nie należy zachowywać się w stosunku do roślin i zwierząt, -rozumie konieczność segregowania i wrzucania śmieci do odpowiednich pojemników, - zna i rozumie sposoby oszczędzania zasobów przyrody i produktów naturalnego

			pochodzenia – energia, woda, papier i w miarę swoich możliwości stara się je realizować.
--	--	--	--

KOMPETENCJE KOMUNIKACYJNE I JĘZYKOWE

TREŚCI	POZIOM I	POZIOM II	POZIOM III
MOWA	<ul style="list-style-type: none"> -wzbogaca słownictwo poprzez poznawanie najbliższego otoczenia -słucha krótkich opowiadań, wiersz, tekstów inscenizowanych na bliskie dzieciom tematy, - próbuje swobodnie wyrażać swoje myśli, zadawać pytania -wyróżnia na obrazkach i nazwy znane przedmioty, osoby, zwierzęta i ich czynności, - stara się regulować siłę głosu w naturalnych sytuacjach, -próbuje wykonywać ćwiczenia usprawniające narządy mowy, 	<ul style="list-style-type: none"> -wzbogaca słownictwo z zakresu poznawanego otoczenia społeczno-przyrodniczego - próbuje mówić o przeżytych wydarzeniach, - wypowiada się na podstawie obrazów o tematyce znanej dzieciom oraz oglądnie ilustracji książkach i czasopismach dla dzieci, -wypowiada się na temat układanek obrazkowych, nazywa ułożony przedmiot, jego czynności i cechy, - dobiera ilustracje do określonego tematu, - wyszukuje obrazek będący rozwiązaniem prostej zagadki lub odpowiednikiem graficznym, - uczestniczy w ćwiczeniach oddechowych i słuchowych oraz ćwiczeniach artykulacyjnych, -moduluje głos przy zdaniach pytających, 	<ul style="list-style-type: none"> -wyraża swoje rozumienie świata, zjawisk i rzeczy znajdujących się w bliskim otoczeniu za pomocą języka mówionego, posługuje się językiem polskim w mowie zrozumiałej dla dzieci i osób dorosłych, -mówi płynnie, wyraźnie, rytmicznie, -zwraca się bezpośrednio do rozmówcy, -czyta obrazy, wyodrębnia i nazywa ich elementy, nazywa symbole i znaki znajdujące się w otoczeniu, wyjaśnia ich znaczenie; - wypowiada się pełnymi zdaniami, -rozwija śmiałość, wyobraźnię i myślenie twórcze, -interesuje się literaturą dziecięcą, - pyta o niezrozumiałe fakty i formułuje dłuższe wypowiedzi o ważnych sprawach; - używa różnych form gramatycznych, fleksyjnych i składniowych, - wypowiada się poprawnie pod względem artykulacyjnym, gramatycznym, fleksyjnymi składniowym lub komunikuje się w inny zrozumiały sposób, w tym z wykorzystaniem języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji; -poprawnie wypowiada ciche i głośne

		<p>wykrzyknikowych,</p> <p>-rozwiązuje proste zagadki słowno - graficzne</p>	<p>dźwięki mowy,</p> <p>- w zrozumiąły sposób mówi lub w inny sposób komunikuje o swoich potrzebach i decyzjach.</p> <p>-odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości; byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych;</p> <p>-odpowiada na pytania, opowiada o zdarzeniach z przedszkola,</p> <p>-objaśnia kolejność zdarzeń w prostych historyjkach obrazkowych, układa historyjki obrazkowe,</p> <p>-recytuje wierszyki,</p> <p>- układa i rozwiązuje zagadki;</p> <p>- wykonuje własne eksperymenty językowe, nadaje znaczenie czynnościom, nazywa je, tworzy żarty językowe i sytuacyjne,</p> <p>-uważnie słucha i nadaje znaczenie swym doświadczeniom;</p>
<p>CZYTANIE I PISANIE</p>	<p>- potrafi wyszukać takie same obrazki i przedmioty,</p> <p>-wskazuje różnice między dwoma przedmiotami,</p> <p>- układa obrazek wg podanego wzoru</p>	<p>- układa obrazki z części</p> <p>-rozumie i odczytuje symbole mające zastosowanie w gospodarstwie przedszkolnym,</p> <p>- uczestniczy w zabawach i ćwiczeniach ruchowych rozwijające cechy motoryczności i koordynacje wzrokowo-ruchowych oraz manualnych,</p> <p>- słucha opowiadań ilustrowanych, wygłaszanych lub czytanych przez nauczyciela,</p>	<p>-właściwie odczytuje symbole i znaki graficzne,</p> <p>- dzieli zdania na wyrazy, wyrazy na sylaby, wyodrębnia głoski w niektórych wyrazach,</p> <p>- odtwarza i odwzorowuje różne kształty i symbole,</p> <p>-projektuje szlaczki dekoracyjne,</p> <p>- potrafi określić kierunki oraz miejsca na kartce papieru, rozumie polecenia typu: narysuj kółko w lewym górnym rogu kartki, narysuj szlaczek, zaczynając od lewej strony kartki;</p> <p>- potrafi uważnie postrzegać (organizuje pole spostrzeżeniowe), aby rozpoznać i zapamiętać to, co jest przedstawione na obrazkach;</p>

		<ul style="list-style-type: none"> -próbuje słuchać wypowiedzi rówieśników, -buduje proste zdania, - używa w mówieniu poprawnych form fleksyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - dysponuje sprawnością rąk oraz koordynacją wzrokowo-ruchową potrzebną do rysowania, wycinania i nauki pisania lub innymi zdolnościami i sprawnościami niezbędnymi do skutecznego komunikowania się z innymi; - słucha lub odbiera w innej dostępnej dla siebie formie komunikacji treść np. opowiadań, baśni i rozmawia o nich lub komunikuje się w inny, zrozumiały sposób, m.in. z wykorzystaniem języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji; interesuje się książkami; - rozumie sens informacji podanych w formie uproszczonych rysunków oraz często stosowanych oznaczeń i symboli, np. w przedszkolu, na ulicy, na dworcu; - układa krótkie zdania, dzieli zdania na wyrazy, dzieli wyrazy na sylaby; wyodrębnia głoski w słowach o prostej budowie fonetycznej; - Rozpoznaje litery, którymi jest zainteresowane na skutek zabawy i spontanicznych odkryć, -odczytuje krótkie wyrazy utworzone z poznanych liter w formie napisów drukowanych dotyczące treści znajdujących zastosowanie w codziennej aktywności; -rozdziela głoski na początku i końcu w wybranych prostych fonetycznie słowach; -Wykonuje własne eksperymenty graficzne farbą, kredką, ołówkiem, mazakiem itp., -tworzy proste i złożone znaki, nadając im znaczenie, odkrywa w nich fragmenty wybranych liter, cyfr, -kreśli wybrane litery i cyfry na gładkiej
--	--	--	---

			<p>kartce papieru,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia sposób powstania wykreślonych, narysowanych lub zapisanych kształtów, - przetwarza obraz ruchowy na graficzny i odwrotnie, - samodzielnie planuje ruch przed zapisaniem, np. znaku graficznego, litery i innych w przestrzeni sieci kwadratowej lub liniatury, - określa kierunki i miejsca na kartce papieru - rozumie znaczenie umiejętności czytania i pisanie.
--	--	--	--

W ŚWIECIE MATEMATYKI

TREŚCI	POZIOM I	POZIOM II	POZIOM III
<p>ORIENTACJA PRZESTRZENNA</p>	<p>- rozumie i wskazuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • położenie przedmiotów w przestrzeni: na, pod, za, obok, za mną, przede mną, • kierunek: w przód, w tył, do góry, na bok <p>-nazywa części ciała -porusza się w przestrzeni: do przodu, do tyłu, w tę stronę</p>	<p>Porównuje, określa i nazywa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • położenia przedmiotów w przestrzeni Na, pod, za, obok, za mną, przede mną, za sobą, przed sobą, za sobą, kierunków w przestrzeni (<u>z lewej strony</u>) <p><u>Schemat własnego ciała</u> -próbuje nazywać strony swojego ciała (góra, dół, przód, tył) -porusza się w przestrzeni: do przodu, cofnij się, obróć w lewo</p>	<p><u>Kierunki w przestrzeni</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi reagować na komendy: idź do przodu, do tyłu, w lewo, w prawo, pomiędzy. -rozdziela stronę lewą i prawą, określa kierunki i ustala położenie obiektów w stosunku do własnej osoby, a także w odniesieniu do innych obiektów; -używa pojęć w związku z innymi osobami: jest przed tobą, jest z Twojej lewej strony. - jest w stanie pokierować koleżanką w którą stronę ma się poruszać używając pojęć: idź do przodu, do tyłu, w górę, w dół. -poruszanie się w przestrzeni: od Kasi do przodu, do tyłu, w górę, w dół. -określa kierunki i ustala położenie przedmiotów w stosunku do własnej osoby,

			a także w stosunku do innych przedmiotów, -rozdziela stroną lewą i prawą
GEOMETRIA	- manipuluje figurami geometrycznymi płaskimi i przestrzennymi, zna koło.	-rozpoznaje figury geometryczne płaskie: koło, kwadrat, -rozpoznaje figury geometryczne przestrzenne: kula, -manipuluje figurami geometrycznymi układając z nich kompozycje płaskie	-rozdziela podstawowe figury geometryczne (koło, kwadrat, trójkąt, prostokąt);
POJĘCIA OKREŚLAJĄCE PRZEDMIOTY: -MIERZENIE -DŁUGOŚCI -WIELKOŚĆ -GRUBOŚĆ -WYSOKOŚĆ -SZEROKOŚĆ - CIĘŻAR	Używa określenia: -długi, krótki, -duży, mały -gruby , cienki, -wysoki, niski -ciężki, lekki	Używa określenia stopniujące: -dłuższy, krótszy, - mierzy długość krokami, dłonią, patykiem, sznurkiem -większy, mniejszy, mały, taki sam -grubszy , cieńszy, taki sam -wysoki, wyższy, niski, niższy -wąski, węższy, szeroki, szerszy, taki sam -cięższy, lżejszy	Używa trzech stopni: - długi, dłuższy, najdłuższy, itd. -duży, większy, największy, itd. -grubszy, najgrubszy , cieńszy, taki sam -klasyfikuje przedmioty według: wielkości, kształtu, koloru, przeznaczenia, -eksperymentuje, szacuje, przewiduje, dokonuje pomiaru długości przedmiotów, wykorzystując np. dłoń, stopę, but
RYTMICZNOŚĆ – KALENDARZ, CZAS	Rytmy Wysłuchuje rytmy i je kontynuuje, np. klaskanie, tupanie. -dostrzega różnice między dniem i nocą -kojarzenie rytmiczności czasu z wyjściem do przedszkola i powrotem do domu, -skupienie uwagi na szeregach powtarzających się -wskazuje kolejne elementy w szeregu	Szeregi -dostrzega powtarzający się rytm w dwuelementowym szeregu i kontynuuje go -dostrzega sekwencji i kontynuuje rytm (wyklaskiwaniem, tupaniem, stukaniem, wygrywaniem) -kojarzenie rytmiczności czasu z czynnościami i posiłkami, - zna następstwa pór roku.	Szeregi -układa przedmioty w grupy, szeregi, rytmy, odtwarza układy przedmiotów i tworzy własne, nadając im znaczenie -Układa szlaczki zgodnie z instrukcją. - Dostrzega rytm i stałość miesięcy, dni tygodnia, pór roku, -posługuje się w zabawie i w trakcie wykonywania innych czynności pojęciami dotyczącymi następstwa czasu np. wczoraj, dzisiaj, jutro, rano, wieczorem, w tym nazwami pór roku, nazwami dni

			tygodnia i miesięcy;
LICZENIE, LICZBY ASPEKT PORZĄDKOWY	-posługuje się liczebnikami głównymi: 1,2,3, (w zakresie dostępnym dziecku) -liczenie palców, -nauka wierszyków z elementem liczenia, -dobieranie po jednym, po dwa jednakowe przedmioty i przeliczanie ich	-posługuje się liczebnikami głównymi i porządkowymi: 1,2,3,4,5, (w zakresie dostępnym dziecku) -określa miejsce przedmiotu w rzędzie, swoje miejsce w szeregu, - przelicza przedmioty, - liczy obiekty znikające (np. wkładane do kartonu), - liczy obiekty i pokazuje na zbiorach zastępczych (np. na palcach)	-Przelicza elementy zbiorów w czasie zabawy, prac porządkowych, ćwiczeń i wykonywania innych czynności, -rozpoznaje cyfry oznaczające liczby od 0 do 10, -eksperymentuje z tworzeniem kolejnych liczb, - posługuje się liczebnikami głównymi i porządkowymi - Wykonuje dodawanie i odejmowanie w sytuacji użytkowej, liczy obiekty, odróżnia liczenie błędne od poprawnego; -określanie miejsca przedmiotów w rzędzie i liczby w ciągu liczbowym, -dobieranie po kilka jednakowych przedmiotów o tej samej liczbie i określanie ilości, przeliczanie
DZIAŁANIA NA LICZBACH – DODWANIE I ODEJMOWANIE		-dostrzega, że po dodaniu jest więcej, po odjęciu jest mniej, -potrafi rozdzielić przedmioty w taki sposób, aby każdy miał tyle samo,	-dokonuje operacji matematycznych na konkretach- dodawania, odejmowanie, rozdzielanie; -rozpoznaje modele monet i banknotów o niskich nominałach, porządkuje je, rozumie, do czego służą pieniądze w gospodarstwie domowym;
KLASYFIKACJA	Klasyfikowanie przedmiotów według jednej cechy (kolor, kształt lub wielkość).	Tworzenie zbiorów Klasyfikowanie przedmiotów według dwóch cech, np. koloru i wielkości. Oglądanie i porównywanie przedmiotów i dostrzeganie różnic. segreguje przedmioty (guziki, – klocki) wg cech: koloru, wielkości, kształtu,	-kasyfikowanie, segregowanie elementów zbioru na podstawie ustalonych kryteriów. -grupowanie przedmiotów i nazywanie tej grupy. -kształtowanie pojęcia zbioru w znaczeniu ogólnym, np. szafa, stół, krzesło, półka to meble. -rozdziela przedmioty, obiekty, kolory, podstawowe figury geometryczne

			i porównuje ich wielkości.
POJĘCIE STAŁOŚCI- RÓWNOLICZ - NOŚĆ	-porównuje zbiory: dużo, mało,	- porównuje zbiory określając liczebność w zbiorach pojęciami: równo, mniej, więcej, więcej o jeden, mniej o jeden. -stosuje określenie para,	- porównuje liczebność przez przeliczanie i ustawianie w pary, nakładając elementy jeden na drugi, -poprawnie używa określenia: więcej, mniej tyle samo, po równo, -jednorodne, różnorodne - porównuje szacunkowo liczebności zbiorów; rozróżnia zbiory równoliczne i nierównoliczne;

PRZYGOTOWANIE DZIECI DO POSŁUGIWANIA SIĘ JĘZYKIEM OBCYM NOWOŻYTNYM

ROZUMIENIE, MOWA, ŚPIEWANIE			-rozumie bardzo proste polecenia w języku obcym nowożytnym i reaguje na nie; -uczestniczy w zabawach, np. muzycznych, ruchowych, plastycznych, konstrukcyjnych, teatralnych; -używa wyrazów i zwrotów mających znaczenie dla danej zabawy lub innych podejmowanych czynności; -powtarza rymowanki i proste wierszyki, śpiewa piosenki w grupie; - rozumie ogólny sens krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych, gdy są wspierane np. obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami;
--	--	--	---

JĘZYK MNIEJSZOŚCI NARODOWEJ, ETNICZNEJ, REGIONALNY

Przygotowanie do posługiwania się językiem mniejszości narodowej lub etnicznej lub językiem regionalnym dzieci należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, w tym z uwzględnieniem potrzeb dzieci niesłyszących posługujących się językiem migowym.

ROZUMIENIE, MOWA, ŚPIEWANIE			<ul style="list-style-type: none"> -reaguje na proste polecenie w języku mniejszości narodowej lub etnicznej, -używa wyrazów i zwrotów mających znaczenie w zabawie i innych podejmowanych czynnościach: powtarza rymowanki i proste wierszyki, śpiewa piosenki; -rozumie ogólny sens krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych wspieranych np. obrazkiem, rekwizytem, gestem; -zna godło (symbol) swojej wspólnoty narodowej lub etnicznej; - reaguje na proste polecenie w języku regionalnym – kaszubskim, używa wyrazów i zwrotów mających znaczenie w zabawie i innych podejmowanych czynnościach: powtarza rymowanki i proste wierszyki, śpiewa piosenki; rozumie ogólny sens krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych wspieranych np. obrazkiem, rekwizytem, gestem, zna godło (symbol) swojej wspólnoty regionalnej – kaszubskiej.
--	--	--	--

WARUNKI I SPOSÓB REALIZACJI

1. Nauczyciele organizują zajęcia wspierające rozwój dziecka. Wykorzystują do tego każdą sytuację i moment pobytu dziecka w przedszkolu, czyli tzw. zajęcia kierowane i niekierowane. Wszystkie doświadczenia dzieci płynące z organizacji pracy przedszkola będą efektem realizacji programu wychowania przedszkolnego. W ciągu dnia odbywać się będą zajęcia kierowane, jak i czas spożywania posiłków, czas przeznaczony na odpoczynek i charakter tego odpoczynku, uroczystości przedszkolne, wycieczki oraz samodzielna zabawa.

2. Z uwagi na wszechstronny rozwój dzieci zajęcia i zabawy organizowane będą, zarówno w budynku przedszkola, jak i na świeżym powietrzu.

3. Nauczyciele, organizując zajęcia kierowane, biorą pod uwagę możliwości dzieci, ich oczekiwania poznawcze i potrzeby wyrażania swoich stanów emocjonalnych, komunikacji oraz chęci zabawy. Wykorzystują każdą naturalnie pojawiającą się sytuację edukacyjną prowadzącą do osiągnięcia dojrzałości szkolnej. Sytuacje edukacyjne wywołane np. oczekiwaniem poznania liter skutkują zabawami w ich rozpoznawaniu.

Jeżeli dzieci w sposób naturalny są zainteresowane zabawami prowadzącymi do ćwiczeń czynności złożonych, takich jak liczenie, czytanie, a nawet pisanie, nauczyciel przygotowuje dzieci do wykonywania tychże czynności zgodnie z fizjologią i naturą pojawiania się tychże procesów.

4. Zabawy przygotowujące do nauki pisania liter prowadzić powinny jedynie do optymalizacji napięcia mięśniowego, ćwiczeń planowania ruchu przy kreśleniu znaków o charakterze literopodobnym, ćwiczeń czytania liniatury, wodzenia po śladzie i zapisu wybranego znaku graficznego. Dziecko nie uczy się czynności złożonych z udziałem całej grupy, lecz przygotowuje się do nauki czytania i pisania oraz uczestniczy w procesie alfabetyzacji.

5. Nauczyciele diagnozują, obserwują dzieci i twórczo organizują przestrzeń ich rozwoju, włączając do zabaw i doświadczeń przedszkolnych potencjał tkwiący w dzieciach oraz ich zaciekawienie elementami otoczenia.

6. Organizacja zabawy, nauki i wypoczynku w przedszkolu oparta jest na rytmie dnia, czyli powtarzających się systematycznie fazach, które pozwalają dziecku na stopniowe zrozumienie pojęcia czasu i organizacji oraz dają poczucie bezpieczeństwa i spokoju, zapewniając mu zdrowy rozwój.

7. Pobyt w przedszkolu jest czasem wypełnionym zabawą, która pod okiem specjalistów tworzy pole doświadczeń rozwojowych budujących dojrzałość szkolną. Nauczyciele zwracają uwagę na konieczność tworzenia stosownych nawyków ruchowych u dzieci, które będą niezbędne, aby rozpocząć naukę w szkole, a także na rolę poznawania wielozmysłowego. Szczególne znaczenie dla budowy dojrzałości szkolnej mają zajęcia rytmiki, które powinny być prowadzone w każdej grupie wiekowej oraz gimnastyki, ze szczególnym uwzględnieniem ćwiczeń zapobiegających wadom postawy.

8. Nauczyciele systematycznie informują rodziców o postępach w rozwoju ich dziecka, zachęcają do współpracy w realizacji programu wychowania przedszkolnego oraz opracowują diagnozę dojrzałości szkolnej dla tych dzieci, które w danym roku mają rozpocząć naukę w szkole.

9. Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym będzie włączone w różne działania realizowane w ramach programu wychowania przedszkolnego i odbywać się przede wszystkim w formie zabawy.

10. Aranżacja przestrzeni pozwoli dzieciom na podejmowanie różnorodnych form działania. Zostaną zorganizowane stałe i czasowe kącki zainteresowań, np.: czytelniczy, konstrukcyjny, artystyczny, przyrodniczy.

11. Kulturalne i spokojne spożywanie posiłków połączone będzie z nauką posługiwania się sztucami, a także możliwością wybierania potraw przez dzieci (walory odżywcze i zdrowotne produktów), a nawet ich komponowania.

12. Udział w pełnieniu dyżurów umożliwi dzieciom podejmowanie prac porządkowych, np. po i przed posiłkami, po zakończonej zabawie, przed wyjściem na spacer.

EWALUACJA

Nauczyciele dokonują ciągłego i systematycznego poznawania wychowanka, określają zmiany rozwojowe, przewidują i prognozują dalszy rozwój. Obserwację dziecka przeprowadza się w trakcie zabaw zarówno indywidualnych, jak i z innymi dziećmi. Jej uzupełnieniem są: rozmowy z rodzicami, rozmowa ze specjalistami (np.: logopedą, psychologiem), analiza wytworów. Istotna jest dokumentacja obserwowanych aktywności i efektów działań. Nauczyciele korzystają z arkuszy obserwacji dziecka 3-letniego, 4-letniego i 5-letniego; ponadto u dzieci 6-letnich w arkuszach obserwacji do badania gotowości szklonej.

Autorzy programu:

Rada Pedagogiczna Przedszkola Publicznego nr 10 w Brzegu